

Co-funded by
the European Union

SUA
Slovak University
of Agriculture
in Nitra

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

І МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ЗЕЛЕНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄС»**

ЖИТОМИР, 30 квітня 2026 року

1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

**«GREEN AGRICULTURE AS A TOOL FOR POST-WAR RECOVERY AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF UKRAINE ON THE WAY TO THE EU»**

ZHYTOMYR, APRIL 30, 2026

**ЖИТОМИР
ZHYTOMYR**

I МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ЗЕЛЕНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄС»**

ЖИТОМИР, 30 квітня 2026 року

1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

**«GREEN AGRICULTURE AS A TOOL FOR POST-WAR RECOVERY AND
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE ON THE WAY TO THE EU»**

ZHYTOMYR, APRIL 30, 2026

ЖИТОМИР
ZHYTOMYR

гербіцидів до 75% та застосування оптимізованих норм у поєднанні з ПАР не призводило до істотного зниження ефективності за показником зменшення чисельності бур'янів (різниця з 100% + ПАР переважно не перевищувала 0,4–2,1 в.п.). Водночас за сухою масою бур'янів різниця між 100% + ПАР і 75%/оптимізованими нормами + ПАР становила 3,3–6,7 в.п. (або 4–8 г/м²).

Ключові слова: соя, ад'ювант, ПАР, агротехнології, бур'яни, гербіциди, гербіцидний вплив, гербіцидна дія, діюча речовина.

ВПЛИВ УМОВ УТРИМАННЯ НА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

¹Ірина Лігоміна, ¹Микола Побірьський, ²Людмила Соловійова

¹Поліський національний університет, Україна

²Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

Вплив умов утримання сільськогосподарських тварин на їх благополуччя та безпечність продукції тваринництва в сучасних умовах розглядається як один із ключових чинників ефективності галузі (FAO, 2022; WHO, 2023; Ушкалов та ін., 2023). Упродовж останніх років наукові дослідження дедалі більше підтверджують, що параметри середовища утримання формують не лише рівень продуктивності, а й визначають фізіологічний стан, імунологічну реактивність та стійкість тварин до захворювань (Сергієнко та ін., 2021). Порушення зоогігієнічних нормативів має кумулятивний характер і супроводжується розвитком хронічного стресу, що призводить до зниження природної резистентності організму, підвищення захворюваності та, як наслідок, погіршення якості і безпечності продукції (Костенко та ін., 2022). У контексті сучасних вимог до харчової безпеки та обмеження використання антимікробних препаратів оптимізація умов утримання набуває стратегічного значення (FAO, 2022; EFSA, 2021).

Методичною основою роботи став аналітичний огляд наукових публікацій, звітів міжнародних організацій та прикладних досліджень за період 2020–2025 рр., присвячених питанням зоогігієни, ветеринарної медицини та технології виробництва продукції тваринництва з урахуванням таких чинників, як мікроклімат, щільність утримання, організація годівлі, санітарний стан приміщень і рівень ветеринарного контролю (WHO, 2023; FAO, 2022).

Аналіз сучасних джерел свідчить, що умови утримання мають багаторівневий і взаємопов'язаний вплив на організм тварин (Ушкалов та ін., 2023). Одним із найбільш критичних факторів є мікроклімат виробничих приміщень. Встановлено, що підвищення концентрації аміаку понад 20–25 мг/м³, зростання відносної вологості понад 70–75% та відхилення температури від оптимальних значень для відповідного виду і вікової групи тварин призводять до порушення терморегуляції, зниження споживання корму та пригнічення імунної відповіді (Сергієнко та ін., 2021). Тривалий вплив несприятливого мікроклімату асоціюється зі збільшенням частоти респіраторних і шлунково-кишкових захворювань, а також зі зниженням продуктивності. Важливим є і те, що параметри мікроклімату впливають на накопичення шкідливих газів та мікробне навантаження, що посилює негативний ефект (FAO, 2022).

Щільність утримання тварин в приміщеннях є ще одним визначальним фактором, який безпосередньо впливає як на поведінкові реакції, так і на фізіологічний стан (Костенко та ін., 2022). Перевищення нормативних показників призводить до зростання конкуренції за ресурси, підвищення рівня агресії та травматизму, а також сприяє інтенсифікації поширення інфекційних агентів (WHO, 2023). У таких умовах спостерігається зниження середньодобових приростів у межах 5–15%, погіршення конверсії корму та загальна нестабільність виробничих показників. Крім того, підвищена щільність утримання опосередковано погіршує мікроклімат через збільшення вологості та концентрації газів у приміщенні.

Організація годівлі розглядається як важливий компонент підтримання метаболічної стабільності організму (Сергієнко та ін., 2021). Незбалансованість раціонів за енергією, протеїном і мікронутрієнтами призводить до порушень обміну речовин, зниження імунітету та розвитку метаболічних захворювань. Встановлено, що надлишок протеїну у раціонах сприяє підвищеному виділенню азоту, що, у свою чергу, посилює утворення аміаку в приміщеннях і додатково погіршує мікроклімат (FAO, 2022). Отже, чинники годівлі і умови утримання перебувають у тісній взаємодії та взаємно підсилюють вплив один одного.

Окремої уваги заслуговує взаємозв'язок між рівнем благополуччя тварин і частотою застосування ветеринарних препаратів. У господарствах із незадовільними умовами утримання значно частіше виникає потреба у використанні антибактеріальних засобів, які створюють передумови для формування

антибіотикорезистентності, що підвищує ризик наявності залишкових речовин у продукції тваринництва (WHO, 2023; EFSA, 2021). Це є одним із ключових викликів для забезпечення її безпечності та відповідності сучасним стандартам якості.

Сучасні дослідження також свідчать про активне впровадження технологій точного тваринництва, які дозволяють здійснювати безперервний моніторинг параметрів мікроклімату, поведінки та фізіологічного стану тварин (Ушкалов та ін., 2023). Використання автоматизованих систем контролю та цифрових інструментів сприяє ранньому виявленню відхилень, зниженню рівня стресу та підвищенню ефективності виробництва. Це дозволяє перейти від реактивного до превентивного підходу в управлінні здоров'ям і благополуччям тварин (FAO, 2022; WHO, 2023).

Узагальнюючи результати аналізу, слід зазначити, що умови утримання є визначальним чинником, який інтегрує фізіологічні, технологічні та санітарні аспекти тваринництва. Найбільш критичними залишаються параметри мікроклімату, щільність утримання та збалансованість годівлі. Їх оптимізація забезпечує зниження рівня стресу, підвищення природної резистентності організму, зменшення потреби у застосуванні ветеринарних препаратів і, відповідно, мінімізацію ризиків для споживача. У сучасних умовах розвиток тваринництва має базуватися на інтеграції принципів благополуччя тварин, біобезпеки та технологічної ефективності, що є основою отримання стабільної, якісної та безпечної продукції.

Ключові слова: мікроклімат, щільність утримання, зоогігієнічні чинники, фізіологічний стрес у тварин, імунна резистентність.

РОЛЬ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ У НАКОПИЧЕННІ ПРОДУКТИВНОЇ ВОЛОГИ ЗА ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

**Юрій Міщенко, Євген Погорілий, Олександр Севідов,
Дмитро Гоменко, Олександр Барило, Владислав Клімашевський**
Сумський національний аграрний університет, Суми, Україна

За умов кліматичних змін, що супроводжуються підвищенням температур і зменшенням кількості опадів, традиційні методи основного обробітку ґрунту не завжди є ефективними. У зв'язку з цим актуальним стає впровадження та вивчення альтернативних